

[Aksel Larsen.]

jo efter den — efter min mening ikke ganske hensigtsmæssige — danske regel om, at hvad en koalitionsregerings partier ikke kan enes om, skal regeringen lade ligge. Sagt på anden måde: hvis blot ét regeringsparti modsætter sig et forslag eller en idé, så må sagen ikke nyde fremme, uanset om der så ellers er flertal, måske endda stort flertal, for den i folketinget.

Men måske er der en tredje forklaring, den nemlig, at regeringen, især hvad angår den økonomiske politik, skattepolitikken og den offentlige udgiftspolitik, har set så mange af sine store intentioner forlise, at den er blevet varsom med planer og bebudelser. Det er jo næppe et år siden, ministre erklærede, at nu var takket være hestekuren den økonomiske stabilitet genskabt efter den foregående regerings uduelige administration, og hvad man end måtte savne i statsministerens tale, så indeholdt den dog en tilpas tydelig erkendelse af, at efter snart 2 års Baunsgaardregering står det trist til med Danmarks økonomi — ja, naturligvis med den bestandige tilføjelse, at det er begivenheder og foranstaltninger i andre lande, der er skyld i Danmarks og regeringens vanskeligheder, samt at der er fundamentale — det er et mægtig godt ord — svagheder i dansk økonomi.

Godt, vi accepterer disse forklaringer. Men vi undrer os over, at de først kommer efter, at den af regeringen genskabte stabilitet er blevet borte med Baunsgaard. Vi ville også gerne have hørt noget om, hvad regeringen agter at gøre. Planer om opsparingspræmiering, som skal betales af dem, der ikke har, til gavn for dem, der har, samt håb om, at den høje kildeskatteprocent fra 1. januar 1970 vil ordne det hele, gør det visselig ikke. Vi må også spørge, om regeringen da slet ikke er klar over, at dens egen virksomhed, i hvert fald indtil foråret i år, har virket forstærkende på den indflydelse udefra, som regeringen påberåber sig.

Det er nødvendigt at sige som supplement til statsministerens og regeringsordførernes taler, at da regeringen ikke kunne få det gennemført, dens partier havde nedstemt den 15. december 1967, ville den ordne alle problemer ved hjælp af finanspolitisk stramning. Regeringen troede så fast på denne patentmedicin, at den indledte en lavrente-

politik gennem diskontonesættelse — men satte en modbevægelse i gang ved ophævelse af obligationsrationeringen. Alligevel lykkedes det at opnå et forbigående fald i obligationsrenten.

Forklaringen på dette fald må søges i den kendsgerning, at Danmarks Nationalbank støttede regeringens rentepolitik gennem helt uforvarsomme opkøb af obligationer. Det drejer sig i perioden fra juni 1968 til juni 1969 om en stigning i Nationalbankens beholdninger opgjort til bogførte værdier på over 4 milliarder kr. Når hensyn tages til kurstab såvel på de udstedte obligationer som på de lagre, Nationalbanken i forvejen lå inde med, må det skønnes, at Nationalbanken havde aftaget omkring halvdelen af de obligationer, hvormed den samlede obligationsmasse forøgedes i nævnte tidsrum.

Med andre ord: så længe det overhovedet var muligt og langt længere og i langt større omfang, end det var forsvarligt, støttede Nationalbanken regeringens kreditpolitik og lavrentepolitik. Det er dog et spørgsmål, om det er foreneligt med den demokratiske regeringsform, at Nationalbanken på den måde lader sig bruge af regeringen uden om folketinget, som burde være afgørende også for landets pengepolitik. På den ene side lod man folketinget være medbestemmende om og have ansvaret for en finanspolitisk stramning. På den anden side lod man Nationalbanken i samråd med regeringen gennemføre en pengepolitisk modbevægelse af langt større rækkevidde og, som det viste sig, med alvorlige følger. Det var pengeudpumpning, der bar ved til inflationens bål, men ikke anvendtes til nødvendige og forsvarlige investeringer i erhvervslivet.

Derfor ramte den internationale valutauro Danmark så hårdt, og regeringen kan ikke med nogen ret hævde, at det kun er bevægelser i udlandet samt internationale spekulationer og fundametales svagheder i Danmarks økonomi, der bragte landet i den situation, som regeringen derpå søgte at imødegå med sine panikforanstaltninger.

Nu har vi fået en slags obligationsrationering ad bagdøren, men uden plan. Vi har fået rekordhøj rente og meget stærk stramning i kreditpolitikken. Men samtidig vil regeringen fortsætte med den finans-